

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno, četrtletno K 16'50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Mesečno K 5'— — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Kako bo v Nemški Avstriji.

Pri nas so še vedno ljudje, ki jih srce vleče v Nemško Avstrijo. Tem hočemo podati malo sliko bodoče Nemške Avstrije, kakor jo podaja dunajska »Neue freie Presse«.

„Eno neodvisno državo so v mirovni pogodbi zbrisali z zemljevida. Dohodki so konferenčnim velevladim zastavljeni in ravnotako javna lastnina. Komisija za obnovitev bo določila višino davkov, ki jih bo moralo plačevati ljudstvo. Pravico ima presoati mero plačilne zmožnosti in ta pravica ji daje največji vpliv na višino izdatkov. Od konferenčnih velevlad dobimo hrano in surovine. Vojne škode, katerih nadomestilo zahtevajo od nas v bodočih tridesetih letih, so za ubogo deželo vrv okoli vrata, ki jo velevladi morejo bolj ali manj pritegniti. Svoboda volje je izgubljena, nemško-avstrijska uprava bo imela svoj sedež v Parizu, dočim bodo morali tu na Dunaju nekateri navidezni ministri brez prave odgovornosti in brez fakične moči izvrševati ukaze tujcev. Mirovna pogodba ustvarja kolonijó sredi Evrope. Ima finančno obleko, vendar se pa v ničemer ne razločuje od političnega podjarmljenja. Je mnogo hujša nego je bila komisija za javni dolg v Turčiji.

Bela Kun je začasno ustavil plačevanje obresti od državnih dolgov. Bodoči gospodar Nemške Avstrije, francoski min. predsednik Clemenceau, dela isto, samo v obliki bolj skrito. Kdor misli, da bomo mogli prevzeti vojno posojilo za kakih štiriindvajset milijard in od bankovcev še milijarde, ki so jih v inozemstvo, v prej zasedena ozemlja zanesli in jih bodo še zanesli, ne more dvomiti, da morejo te mase malo državo zasuti.

Clemenceau je bolj razumel nego Bela Kun. Z eno črto je uničil večji del ljudskega premoženja v Nemški Avstriji, in če bi uničevalci kapitala molili svojega svetnika, tedaj bi mu morali postaviti soho.

Od razsula monarhije je morala prejšnja Avstrija plačevati letno okroglo dve milijardi obresti. V devetih mesecih republikanske finančne politike je potreščina zelo narastla in s sigurnostjo se sme računati, da bodo izdatki za državni dolg pogoltnili največji del dohodkov. Mirovna pogodba bi popolnoma preobrnila proračun, ki ima itak strahovit primanjklaj štirih ali petih milijard. Kredit bi odpovedal, pomnoževanje bankovcev bi bilo tako nevarno, da bi bilo bati nemirov zaradi cen s krvavim koncem. Primanjkovala bi sredstva, plačevati javno službo in še nadalje nositi izvanredne stroške uprave.

Cela nemškoavstrijska posest, kmečka kakor tudi mestna, premična in nepremična, inozemska in tuzemska, bo morala v združenem jamstvu skrbeti za posledice miru. Nič ne sme biti izvzetó, niti eno polje niti ena hiša, niti eno podjetje niti papirnata lastnina ali pravica. Oddaja premoženja je postala, ker grozi nevarnost tako velikega padca vrednosti vse kakršne koli posesti v Nemški Avstriji in ker so vsi dohodki zastavljeni konferenčnim velevladim, skoro neizvedljiva

To je samo mala slika, ki nam jo podaja nemški list, vendar pa dovolj jasna, da bodo oni, ki se še vedno navdušujejo za nemške sosede, natančno videli, kam plove Nemška Avstrija. Mi ne branimo nikomur, da se preseli onstran meje — poť je vsakomur prosta. To sliko smo pa hoteli podati tudi onim malkontentom, ki vedno godrnjajo, da je v naši državi slabo.

Dr. Fr. Windischer.

V obrambo nacionalnega gospodarstva.

Dolgoletna vojna je poleg mnogih drugih zlih posledic v gospodarskem življenju izzvala nevarno delamrznost na eni strani, na drugi pa naravnost bolešno nagnenje po neopravičenih zaslužkih in nagli bogatitvi. Če delamrznost provzroča opasne ovire rednemu delu in ustvarjanju novih vrednosti v poljedelstvu kakor obrtnosti, ki je poglavitno

sredstvo proti sedanji gospodarski mizeriji pripravlja brezobzirno izrabljanje kupčijskih prilik, naj že nastopa v obliki zadrževanja blaga, tihotapstva ali veriženja, nevarne stresljaje, ki ogrožajo človeško družbo v fundamentih. Pisana družba onih oseb, ki so se za dobo vojne vgnezdile v pridobitno življenje, ti vojni barantači, ki so se zagrizli v kupčijsko življenje vsepovsod in zastrupili trgovsko moralo, tirajo človeško družbo brezmišelnó in brezsrčno do strašnih izbruhov. Prebivalstvo delavskih slojev, malomeščanski krogi, vse one številne osebe in rodbine, ki so navezane na stalne prejemke, tira krvo sesno ravnanje vojne dobičkarje v bedo in konečno v obupna dejanja, kakor se javljajo dannadan iz nekdanj vzorno redovite Nemčije in prav sedaj iz Italije. Obup lačnih množic, naveličanih trpljenja in pomanjkanja, si išče izhoda za silo, ki seveda bedo samo poveča z uničevanjem in raznašanjem blaga. Resnični trgovci, ki so si trgovino izbrali za svoj življenski poklic, in zlasti tudi trgovski naraščaj ima življenski interes na tem, da se izčisti trgovina. Ne le stanovska čast in ponos na svoj poklic, življenski interes velepa danes resničnim trgovcem, da se izločijo in iztrebijo razjedajoči kvarni elementi. Naša trgovina je slovela po svoji solidnosti; konkurzi in insolvence so bile bele vrane v naših krajih, osobito ljubljanski trg je veljal za trdnjavo kupčijske poštenosti. Umetnosti sejmarjev niso mogle uspevati.

Razni trgovski prihajači s svojimi reklamnimi triki, okazijskimi in partijskimi prodajami, tovarniškimi cenami in sezonskimi razprodajami na našem trgu niso imeli sreče. Poštenost, reelnost, kupčijska resnost naših domačih, nastanjenih trgovcev so hitro zatrla razne navadno tujerodne elemente, ki so poskušali na našem trgu svojo srečo. Solidnost je bila tolika, da se tudi slabi židovski element ni mogel ustaliti v nobeni glavnih trgovskih strok. V našem narodu je dovolj trgovske darovitosti in zmožnosti, naše domače trgovstvo s svojim v trgovini vzgojenim in večšim naraščajem more zmagati tudi sedanjo krizo, povzročeno po vsiljivcih, in ji bo tudi kos, čim pride do vzpostavljanja rednih kupčijskih razmer, do resnične konkurence v trgovini in bo trgovina res zopet v rokah trgovcev.

Če imamo tako dobro vero v zdravost naše trgovine ter upamo, da se izlečijo te vojne in povojne okuženosti pod pogojem seveda, da bode tako obrtna zakonodaja kakor obrtna uprava razumela ščititi interese poklicane trgovine, je na drugi strani treba zavedati se druge nevarnosti, ki preti našemu gospodarstvu. V mislih imamo nevarnost, da nam zaplavi tuje

podjetništvo trgovino, obrtnost, denarstvo. Potujčitve naše trgovine, industrije in morda tudi denarstva se moramo braniti prav sedaj ob graditvi nove domovine. Ekspanzivnost tujega podjetništva se je že za vojne opazala v močni in neljubi meri zlasti v nevtralnih državah. Osobito v Švico so silili tuji podjetniki na veliko nevoljo švicarskih gospodarskih krogov. Ob obče močnem snovanju novih firm je rapidno raslo število novih inozemskih firm, ki so nastopale očitno kot inozemske ali pa so se skrivale pod švicarsko zunanostjo. Po prenehanju sovražnosti se je proces čvrsto nadaljeval. Ta nevarnost od strani tujega kapitala in podjetništva je izzvala odpor med domačini in nacionalno časopisje vodi že dolgo časa ostro kampanjo proti potujčevanju trgovine in industrije. Posebno močna so nemška snovanja. Švica se upira tej penetraciji tujstva ne le publicistično, tudi zakonodajnim putem se skuša zaječiti tuji pritok tako s poostrenimi določili o registriranju firm, z noveliranjem določb o trgovskih družbah in zadrugah.

Francoska posveča tujemu, nevšečnemu importu posebno pozornost in je izdala nova stroga določila o izvoznih izpričevalih (Certificats d'origine). To gibanje proti invaziji tujega podjetništva je opazati tudi sicer po svetu. Tako se v Nemčiji neljubo opaža, da si švicarski podjetniki pridobivajo na Nemškem mlekarne in sirarne. Za eksport je vobče opaziti v vseh državah, ki imajo po svoji industriji predpogoje za to, izredne priprave. Povsod se opaža tendenca, da se izloči nepotrebno, pogrešno tuje posredovanje. Hoče se po možnosti doseči, da se bo prodajalo y zadnjo roko ter kupovalo na yrelu samem. Otresti se starih mešetarjev, mahitati jo po novih potih, ni vedno lahko, pa se da vse to izvesti in dosegati, če je volja, če je orientacija prava, če so pravi krmarji na krmilu. Čemu bi naš les prodajali tuji posredovalci, čemu bi kupovali angleško sukno potom Dunaja? Glavno prizadevanje pa je ubraniti se prepojitve nacionalnega gospodarstva s tujim podjetništvom. Čemu naj bi v trgovini in industriji zavlada tuj element, čemu naj bi se okoriščali naravnih bogastev, produktivnih sil tuji podjetniki, ki bi jemali domačine le za težake? Iz lastnega naroda mora vzkleti delaželjno trgovstvo in podjetništvo. Trgovski in obrtni stan mora dobiti v narodu veljavo in spoštovanje, v te vrste morajo vstopati najboljši in darovitejši, ne pa iskati ideala samo v kancelijah. Naše denarstvo mora prevzeti odločni, sveži duh za nova podjetja, za dviganje narodnega bogastva. Denarni zavodi morajo ven iz svoje konservativnosti, samo posojanje denarja, samo posredovanje ne zadošča, duh vstvarjanja mora prešiniti vodstva velikih zavodov. V mnogih je preveč birokratizma, premalo živosti in recimo naravnost premalo zveze z živim trgovskim življenjem. In šol je treba strokovnih v deželi sami, trgovskih, obrtnih, kmetijsko-zadrugnih. Zmožen naraščaj pa mora ven v svet v teoretično in praktično šolo. Z znanjem in izkušnjami obogaten naj se vrača v domovino.

Ob izredno veliki nevarnosti, da se v naši domovini s tolikimi nedvignjenimi zakladi zagrižejo in zajedo tujci, ki vedo, da leži pri nas zaslužek še na cesti, je prav sedaj po vojni, ko je mnogo izpočitega podjetništva, posebno ekspanzivnega, neodbitna in fundamentalna potreba, da se naša zakonodaja in obrtna uprava pobiga, da se zajezi etabliranje tujih državljanov v trgovini in industriji s primernimi zakonskimi določili ter onemogoči tudi agenti-

ranje in krošnjarenje (tako zvano detajlni potovanje) tujih, vsiljivih elementov.

Ta obramba proti potujčitvi nima nič nazadnjaškega na sebi, čin samoobrambe in akt skrbi za nacionalno čistost je. Te obrambe se oklepajo vsepovsod, tudi v Ameriki se branijo rumene rase in na Angleškem so morali odgnati črnice lastne provenience. Tujske prepojitve se brani Švica in Francija. V Prusiji, kjer je bila uprava na dobrem glasu, imajo, kakor čujem, zdavnaj že zakon, ki daje vladi moč, zabraniti tujim državljanom obrtno in trgovsko samostojnost, naselitev tujih akcijskih družb je vezana na posebno vladno pritrdilo. Posebno vpoštevanje in pozornost pa pri ureditvi tega vprašanja zasluži zakonodaja v skandinavskih državah. Momentano mi ni na razpolago, čujem pa, da so si v teh državah znali ustvariti sredstva, da se obvarujejo tuje poplave v industriji in trgovini. Mi pri nas vendar ne bomo trpeli in gledali, da dobi pri nas zatočišče in zaslužek kdorkoli. Ali bomo mi sami, ko se vse brani potujčitve, kakor je to za gotovo kolonialne dežele določeno, tirali gospodarsko politiko na stečaj odprtih duri? Pred vojno je pri nas res bilo tako, da je laški zidar lažje dobil koncesijo nego Vipavec iz Budanj. Trgovske, industrialne organizacije, politični vodje dvignite svoj glas ter zahtevajte od vlade, da postavi vesne in bdeče stražarje za naše nacionalno gospodarstvo!

(»Narodnogospodarski vestnik«).

Političen pregled.

Italijani zapuščajo Šibenik? Zagreb, 25. julija. »Jutranji List« javlja iz Splita: Doznava se, da se odpravljajo Italijani v Šibeniku na odhod in da so že odpovedali stanovanje v hotelu »Krka« ter naložili municijo in topove na bojne ladje, ki so odplule proti Anconi. Nadalje se doznava, da so ostavili Italijani v Voloski samo posadko karabinerjev, dočim so druge čete zapustile mesto navodno za to, da gredo zaprečiti štrajk v Italijo.

Italija in njeni zavezniki. Lyon, 24. julija. LDU. Avgust Gauvin razpravlja v svojem listu o obnašanju Italije napram njenim zaveznikom in pravi med drugim: Upamo, da bo Francija z ozirom na poročilo komisije, ki preiskuje reške dogodke, znala ukreniti vse potrebno, da dobe francoski častniki in vojaki, ki so bili na Reki na sirov način opsovani in dejanski napadeni, popolno zadoščenje. Tako zvani italijanski narodni svet na Reki je treba nemudoma razpustiti, ker sestoji iz samih obsedenih fanatikov, ki nimajo nobenega mandata od ljudstva in ki so kar je še lepše, pred nedavnim časom ležali na trebuhu pred madžarsko vlado. Napram trditvam italijanskega časopisja, ki še vedno vzdržuje svoje občinstvo v veri, da je Francija zagrešila več neprijateljskih činov napram Italiji, ni težko ugotoviti, da Francija ni samo zmerom vestno izpolnjevala svoje dolžnosti kot zavezniška država, marveč je storila še mnogo več. — Pomenljiv je bil tudi način, kako je Italija sodelovala v svetovni vojni. Vso svojo vojaško silo je osredotočila na Krasu in ob jadranskem obrežju, po katerem je koprnela, ne pa da bi izkušala prodirati v najbližji smeti proti Dunaju.

Ofenziva proti Madžarski. Curih, 23. julija. Iz Amsterdama poročajo iz diplomatskega viza, da se prične v najkrajšem času velika ofenziva proti madžarskim boljševikom. Vsa pripravljana dela ima v rokah zavezniška vojaška komisija na Dunaju.

Potočeni madžarski boljševiki. Basel, 23. julija. »Agencia Dacia« javlja iz Bukarešte, da so bili madžarski boljševiki občutno tepeni pri Pečuhu. Njihova rdeča garda se je morala na vsej črti umakniti.

Zlet Mariborske sokolske župe v Ptuj dne 7. septembra 1919.

Dnevne novice.

Naš poslanik za češko-slovaško republiko g. Ivan Hribar se je danes v soboto dopoldne peljal skozi Maribor. Na kolodvoru sta ga v toplih besedah pozdravila vladni komisar dr. Pfeifer in pa državni poslanec prof. Voglar. Gospod poslanik se jim je za pozdrav zahvalil, ter izrekel svojo radost, da ga danes prvič pozdravljata v slovenskem Mariboru slovenski načelnik mesta in slovenski poslanec. Nato se je gospod poslanik s spremstvom odpeljal v posebnem vozu dalje.

Občni zbor kraj. organizacije JDS v Mariboru se vrši v petek, 1. avgusta ob 20. (8.) uri v mali dvorani Narodnega doma. Dnevni red: 1. Poročilo o razvoju JDS v Mariboru. 2. Strankina politika v parlamentu. 3. Dopolnilne volitve v odbor. 4. Volitev zaupnikov v okrožno organizacijo. 5. Slučajnosti.

Mestno poveljstvo se zahvaljuje najpri srčneje tem potom za velikodušni dar v imenu obdarjenih invalidov, ktereja je vodstvo sklada za vojaške vdove in sirote v Mariboru zbralo od sledečih gospodov: Dr. Pirkmaier, Slov. Bistrica 500 K, Vinko Gregorin, Maribor 50 K, August Kopriva, nadučitelj Spod. Polskava 170 K, Alojz Voglar, učitelj, Artiče 103/20 K, Simon Viher, nadučitelj, Vuzenica 64 K, Franjo Črtnik, Šmarje pri Jelšah 43 K, skupaj 930 K 20 v.

Zlata maša pri sv. Ani na Krembergu. Dne 24. julija obhajal je kremeniti narodnjak dekan dr. Anton Suhač na okrajni slovenski meji redko slavlje 56 letnega mašnikovanja. Za njegova leta redko čilemu možu želino še mnoga leta v osvobojeni Jugoslaviji.

Za naše invalide. Na Petrov dan so nabrali učenci in učenke framske šole v prid naših invalidov 125 kron; k tej zbirki so še priložile Posojilnica v Framu 100 kron, občina Fram 100 kron, tako, da se je dež. vladi skupno odposlalo 325 kron. — Po mogočnosti se še priredi mesca avgusta t. l. v prid naših ranjencev posebna veselica.

Za naše invalide. Gospa Marija Lininger je darovala za naše invalide 50 K, gospa dr. Gustin-ova 300 K. Nameščenci SHS moške kaznilnice so nabrali prostovoljno med seboj na Petrov dan velikodušen dar 327 K. Mestno poveljstvo izreka vsem darovalcem tem potom najpri srčnejšo zahvalo za dobrosrčno darilo.

Otvoritev mestne ljudske kuhinje. Z 1. avgustom se boče v prostorih sedanje vojne kuhinje, Elizabetna cesta št. 14 otvorila ljudska kuhinja. Dostop ima vsakdo brez legitimacije. Kosilo stane K 1.—. Prijavi se od 27. do 30. julija istotam.

Velika ljudska veselica prostovoljne požarne brambe na Pobrežju pri Mariboru. V nedeljo, dne 27. t. m. priredi slovenska prostovoljna požarna bramba na Pobrežju v prostorih gostilne Balon »Pri brodu« svojo veliko ljudsko veselico. Na sporedu je: srečkanje, kegljanje za dobitke, šaljivi ribji lov, ples, godba. Začetek ob 15. (3.) uri. Vstopnina 2 K za osebo. Čisti dobiček se porabi za nabavo potrebnega gasilnega orodja. Vrli požarni brambi, ki se je kot prva v mariborskem okraju prilagodila novim razmeram, je želeli obilen obisk. V slučaju nepogodnega vremena se veselica preloži na prihodnjo nedeljo.

Verižeje in tihotapstvo je v naših krajih še vedno zelo močno razširjeno. Tako početje, ki škoduje poštenemu trgovstvu neizmerno, posebno pa na podraženju raznega blaga, se že mora enkrat z vso odločnostjo zatreti. Iz tega vzroka pozivlja gremij trgovcev v Mariboru cenj. občinstvo, da naznani vse take slučaje veriženja in tihotapstva nemudoma prej imenovanemu gremiju, Stolni trg št. 3, kateri bode proti takim nedovoljenim kupčijam z vso odločnostjo nastopil.

Srbski otroci, ki so bili od 1. 1916 v Švici, so se v petek zvečer pripeljali v Maribor, kjer so bili pogoščeni. Danes v soboto dopoldne so se zopet odpeljali. Na kolodvoru sta se od njih poslovila vladni komisar dr. Pfeifer in drž. posl. Voglar. Otroci so 1. 1915 zbežali pred nemškimi in avstrijskimi nasilstvi v Solun, od koder so jih potem odpeljali v Švico, kjer so živeli v dveh kolonijah. Izgledajo zelo dobro in so pri odhodu peli srbske narodne pesmi.

Grožnje nemčurjev. Nemčurški železničarji se ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi ostal Maribor slovenski. Širijo vedno govorice, da bo baje Maribor popolnoma razbit, predno preide končnoveljavno v slovenske roke. Žena nekega žel. delavca je na primer grozila, da bo naše mesto prej kup razvalin kot bo naš. Vsi poslednji dogodki in te govorice kažejo, da omenjeni železničarji in drugi nemčurji res pripravljajo nekaj "puč." Zato sejejo tako sistematično med ljudstvo nezadovoljnost z notoričnimi lažmi, največ seveda zlobnoneumnost, da je v Jugoslaviji draginja večja ko v Nemški Avstriji. Svarimo oblasti, da končno posvete polno pozornost zlasti tem železničarjem, tem "mednarodnim" (o te hinavščine!), a v resnici najzagrizenjšim nemškimi agitatorjem največjo pozornost. Čas bi že res bil, da zlasti vojaška oblast stori energične korake proti hujskačem, posebno da izčisti obmejne dele armade. Na Češkem so v tem oziru veliko previdnejši; sprejeli so v vojsko sploh le Čehe, kar bi pač tudi tu moral biti aksijom, dokler država še ni konsolidirana. Neprijetno dirne človeka, če sliši celo "jugoslovanske" častnike nemški govoriti. Seveda so to večinoma elementi, ki sploh nikdar niso bili zavedni Jugoslavlani ali pa so bili prej sploh najhujši nasprotniki in danes so si nadeli le jugoslovansko masko. Še danes zjutraj sem slišal dva čifuta v jugoslovanski častniški uniformi, ki sta se v slovenski kavarni nemški pogovarjala. Ali ne bo pogledala voj. oblast takim krivonosim in podobnim "Jugoslovanom" malo na prste? Zadnji dogodki so menda vendar zadosten memento. Posebno tu v ogroženih obmejnih krajih bi bilo treba železne roke.

Dekliški zavod "Vesna" v Mariboru. Doslej je zbiral nemški Töchterheim ne le nemške, temveč tudi jugoslovanske, posebno hrvatske deklice in jih vzgojeval poleg v drugih potrebnih predmetih tudi v nemškem duhu. S prihodnjim šolskim letom bo zavod, ki je nameščen v modernem poslopu in prvovrstno opremljen, pod slovenskim vodstvom in tako ustrezal našim deklicam, ki želijo poleg višje izobrazbe temeljitega pouka v gospodinjstvih strokah. Letos se otvori pri letnik višje dekliske šole s posebnim ozirom na gospodinjstvo in prvi letnik ženske obrtne šole, poleg tega razni posebni tečaji v kuhanju, šivanju, vozenju, likanju, vrtnarstvu itd. Sprejemni pogoji in podrobni podatki pri kuratoriju "Vesne."

Čudni glasovi — pa odkod? V mariborski okolici so se navidezno razni nemčurški in boljševiski elementi do pred kratkim v toliko pomirili, da so zabrzdali svoje hujskajoče jezike in počenjanja. A, kakor je opaziti, le za kratek čas! Ravno sedaj se slišijo med ljudstvom spet vznemirjajoče govorice, slično kakor v prvih tednih prevrata. Govorice so naperjene precej razločno proti obstoju Jugoslavije. Navedem le v primer sledeče: 1. Našo državo bodo zasledili Francozi. 2. Srbi so krivi, da je naš denar tako malo vreden; zakaj pa bi ravno srbski denar bil večje vrednosti. 3. General Maister je odstavljen i. t. d. Odkod neki se spet skuša plašiti in begati naše ljudstvo? In to ravno tu v obmejnih krajih! Sicer pa ni čuda, kajti tuji državljani, toliko odstavljeni uradniki še se mirno grejejo v Jugoslaviji, nemčurško in narodno mladni nastavljenici višjih in nižjih šarž še naprej sede v svojih službah. Kaj pomaga opozarjati na to oblast, če jo pa v tolikih slučajih tvorijo taki ljudje sami! Zadostuje le, da z nami pojo "Lepa naša domovina!"

"Marburger Zeitung" in Kralikova tiskarna sta prišla pod državno nadzorstvo. Za nadzornika je imenovan dr. Franjo Lipold, odvetnik v Mariboru.

Nemški poštenjaki. Vojaška policija v Celovcu je prišla in zaprla 6 nemških vojakov, ki so služili v bivši koroški Volkswehr, ker so v tamkajšnji domobranski vojašnici ukradli dva voza, natovorjena z dragocenim blagom, in ker so imeli skritih v neki bolnici 52 ekrazitnih patronov. Kakor smo svoječasnno poročali, so nedavno tega našli v neki celovski bolnici tudi veliko skladišče ekrazita. Domneva se, da so aretirani nemški vojaki v zvezi s tem skladiščem eksplozivnih snovi.

Nemški občinski pečat! Začetkom junija še je obč. urad pri Sv. Juriju v Slov. goricah pritisnil na neki domovinski spis stari enojezični nemški pečat, v sredini s starostajerskim zmajem. Upamo, da ponese, če še niste, brž isti pečat k pogrebu!

Gremij trgovcev v Mariboru priredi skupno z drugimi trgov. industrijskimi in obrtnimi korporacijami celega okraja velik javen shod, in sicer dne 10. avgusta 1919 ob 15. uri v Götzovi dvorani. Na dnevnem redu so glavne točke: 1. Naša valuta. 2. Carina in 3. Naša trgovina. Opozarja se toraj tem potom že danes vsakega posameznega, da se tega celo važnega shoda zanesljivo udeleži, kajti od tega bode odvisna naša bodočnost. Govorniki k navedenim točkam se naj pravočasno javijo pri gremiju Stolni trg št. 3.

Revni članicam Marib. slov. ženskega društva ter koroškim in goriškim begunkam. Kakor smo že enkrat poročali, se je obrnil odbor Marib. slov. ženskega društva na različne kopališčne uprave s prošnjo, da dovolijo za revne članice po eno ali dva brezplačna mesta. Imamo na razpolago pet brezplačnih mest. Dobijo jih revne članice, izključene pa niso tudi koroške in goriške begunke. Pozivljamo jih, da pošljejo tozadevno prošnjo z zdravniškim spričevalom na tajnico Ivanko dr. Lipoldovo, Parkova ul. 18.

Za ranjene vojake je nabrala ga. Verlijeva 40 K. Darovali so: Žabkar Jože 2 K, Gomzi Ignac 2 K, Žizek Dragutin 2 K, Neimenovana 2 K, Golob Jože 2 K, Nadporočnik Bizjak 20 K, Puh Josip, sprevednik J. Ž. 10 K. Iz Ruš je poslala ga dr. Goriškova 112 l vina. Darovali so: Glaser Viktor 10 l, Glaser Mirko 10 l, Glaser Lojze 10 l, Lingel Karol 10 l, Mule Josip 20 l, Mule Alojz 3 l, Sernc Josip 10 l, Sernc Miha 10 l, Marin Jakob 10 l, Novak Marija 9 l, Grisold Franjo 10 l.

Poštni oficianti. Poštno ravnateljstvo razglašča: Mesta poštних oficijantov se bodo z aspiranti, ki so že in ki bodo še izšli iz letošnjih tečajev, toliko izpopolnila, da zaenkrat ni treba novega oficijantskega naraščaja in zato v dohodnem času ne bo oficijantskega tečaja. Zato pozivljamo vse, ki se žele pripravljati za službo poštних oficijantov, naj ne vlagajo prošenj, dokler ne bo zopet objavljen rok za sprejemanje.

Urad za pospeševanje obrti namerava nabaviti večjo množino furnirja. Mizarji, ki reflektirajo nanj, naj prigrasijo svoje potreščine najkasneje do 3. avgusta t. l. na navedeni urad, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22. Cene so za kvadratni čevljev cepljena hrastovina 0-8 mm 45 vinarjev, cepljena hrastovina 1—mm 53 vin, bukovina cepljena in parjena 0-8 mm 33 vin., brestovina cepljena 0-8 mm 53 vin., lipa cepljena 0-9 mm 33 vin.

Lisičja nadloga. Vojna zahtevala je skoraj vse prave love med vojake. Ostali so doma le mrharji, katerim je bilo le na tem, da čim več mesa dobe iz lova, lovski tati ali pa starci in to še brez municije. Posledica je bila, da se ni nikdo brigal za uničevanje lovskih škodljivcev posebno lisic, katere so se neverjetno pomnožile. V nekaterih krajih postale so že prava nadloga. Škoda na perutnini je pri sedanjih visoki ceni iste posebno občutna. Fravi lovci si sedaj v lastnem interesu prizadevajo, da čim največ teh škodljivcev uničijo, ali boj je že sedaj precej težak. To naj bodi v premislek onim, ki mogoče želijo iz narodnogospodarskih ozirov svobodni lov. Teh par zajcev bi že hitro uničili, zato pa bi začele lisice še bolj pridno prazniti kurnike kmetic, škoda ki te vse kaj dru-

gočno občutijo, kakor če najdejo naglodano kako glavo zelja.

Pri mariborski bioskop igra od sobote 26. do 29. julija krasno dramo "Nočna nevihta" in veseloigro "Zrak višave." V glavni vlogi Henica Porten. Opozarjamo slovensko občinstvo, da je to edini slovenski kinematograf v Mariboru in obenem najboljši.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila "Mariborskemu delavcu").

Francija proti Nemški Avstriji.

Curih, 25. julija 1919. "Daily Mail" poroča iz Pariza, da se dan sprejetja Avstrije v zvezo narodov na predlog Francije ne bo sprejel v mirovne pogoje.

Boji med Bolgari in Francozi.

St. Germain, 25. julija 1919. "Intransigent" poroča: Pri prihodu nekega francoskega polka v Lompalanko so v mestu koncentrirani bolgarski vojaki napadli francoske. Prišlo je do štiriurnega boja, pri čemer so imeli Francozi 4 mrtve.

Gorkijev sin ustreljen?

Bern, 25. julija 1919. Kakor poroča "Politiken", so v Bordeauxu ustrelili sina Maksima Gorkega zaradi protivojaškega hujskanja.

Južna železnica.

Dunaj, 25. julija 1919. Včeraj se je vršila seja upravnega sveta južne železnice, v kateri je bilo sklenjeno, da se s 1. avgustom ustanovi eno obratno ravnateljstvo na Dunaju, drugo pa v Ljubljani. Za glavnega ravnatelja je bil imenovan dr. Avg. Fall; za namestnika generalnega ravnatelja za komercialno službo je bil imenovan Karl Höchsmann, za finančno službo dr. Rihard Mündl, za tehnično službo inženir Maks Formacher. Za ravnatelja obratnega ravnateljstva na Dunaju je bil imenovan inženir Guido Pfeiffer. Za ravnatelja obratnega ravnateljstva v Ljubljani je bil imenovan višji nadzornik Viktor Bračič, za namestnika pa centralni nadzornik Andrej Vrečko.

Svoji k svojim!

SENO

kupim in vozim od kozolcev ter plačam 20 kron in več po kakovosti za 100 kilogramov. Veletgovina Birgmayr, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 77.

ČEVLJE

iz dobrega usnja, črne in rumene, za moške in ženske, prodaja po zmerni ceni Viktor Šenk, čevljarški mojster, Maribor, Lenau ulica 12. 3-3

Rudeče maline

za eksport kupuje "BALKAN", trgovska, špedicijska in komisijska del. dr. Ljubljana, Dunajska c. 33. Prosi se ratančne pismene ponudbe. 8-3

K. PIHLER

trgovina z manufaktur. blagom

Maribor, Glavni trg 13

priporoča

svojo veliko zalogo blaga za moške, ženske in otroče obleke, srajce, nogavice, predpasnike za moške in ženske.

Vsakovrstno blago za podloge, lepi svileni in cajgasti robci, žepni robci.

MALA OZNANILA.

Staro pohištvo, raznovrstno, sobno in kuhinjsko (mize, stoli, zložne železne postelje), je na prodaj v Mariboru, Flössergasse št. 5.

Vino, rizling in črno dalmatinsko od 56 litr. naprej, ter sadjevec in kisel vodo se razpošilja po najnižji ceni od podjetja **Silva-vrelec, Guštanj**. Kupijo se stari zamaški. 5-4

Tovarnar, 27 let star, s premoženjem v znesku 200.000 K, se želi omožiti s pošteno slovensko gospodično v starosti od 20-25 let, ki ima nekaj premoženja in je zmožna vseh gospodarskih poslov. Ponudbe na upravo. 3-2

Ključavničarske pomočnike in učence slovenske narodnosti sprejme tovarna strojev **Franjo Farič** v Pobrežju pri Mariboru, Nasipna ulica 20. 3-2

Stiskalnico (prešo) za bučno olje prodaja **Franc Farič**, Pobrežje pri Mariboru, Nasipna ulica št. 20. 3-2

Mestni šolski svet Maribor.

Razglas

glede popisovanja šolskih otrok za šol. leto 1919/20.

V smislu § 22. naredbe ministrstva za uk in bogočastje z dne 29. septembra 1905, št. 13.200, se tem potom naznanja, da se bode popisovanje (zapisovanje) šolagodičnih ali šoloobveznih otrok, stanojočih v mestnem šolskem okolišu v Mariboru, vršilo od 1. avgusta do 1. septembra 1919. od hiše do hiše.

Stariši ali njih poverjeni namestniki takih otrok, ki s 15. septembrom 1919 dokončajo 6. leto, 14. pa še niso dokončali ali prekorčili, se pozivljajo tudi tem potom, da zanesljivo pripravijo rojstne, oz. krstne liste otrok in da jih pri šolskem popisovanju predložijo.

Letos se bode ugotovila tudi narodnost ali znanje jezikov ter popravila zaeno napačna pisava imen staršev in otrok.

Hišni gospodarji ali hišniki so dolžni, uradno zaposlenim osebam, kojim je poverjeno popisovanje otrok, naznaniti imena v njihovi hiši stanujočih strank, ki imajo šoloobvezne otroke, ali pa pripraviti seznam imen takih otrok in njih staršev.

Neresnični ali vedoma napačni podatki, kakor tudi vsaka opuščena prijava in naznanitev šoloobveznega otroka se kaznuje po zakonitih določbah.

Mestni šolski svet Maribor, dne 21. julija 1919.

Predsednik: dr. Pfeifer s. r.

Opr. št. A V ^{608/19}₉

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 19. julija 1919, opr. št. A V ^{608/19}₉ se prodajo dne

30. julija 1919

dopoldne ob 9. uri v Mariboru, Nagyjeva ulica št. 11-I na javni dražbi: pohištvo treh sob, kuhinjska oprava, posteljina in obleka.

Reči se smejo ogledati dne 30. julija 1919 v času med 9. uro dopoldne v Mariboru, Nagyjeva ulica št. 11-I.

Okrajna sodnija SHS Maribor, oddelek V dne 23. julija 1919.

Resna ženitna ponudba!

Čevljarski mojster, 29 let star, z dobro upeljanim obrtom, razume tudi poljsko delo, se želi oženiti z gospodično od 18-26 let, ki ima nekaj premoženja, ali pa priženiti na poséstvo. Ponudbe pod 200- na upravo. 3-3

Knjigarna in veletrgovina Vilko Weixl

Maribor, Glavni trg št. 22

priporoča:

Prvi slov. modni album »Favorit« . K 3-50
Habsburžani in njih preteklost . . . 1-50
Jurčič, I. zvez., broš. K 14- , vez. „ 18-
Besl . . . „ 32- , „ „ 38-
Rožni grm (Golar pesni) . . . „ 8-
Cirilica . . . „ -30
Lepa naša domovina, za meš. zbor „ -30

Velika zaloga drugih leposlovnih knjig, papirja, razglednic, ter stročnic za cigarete in cigaretni papir. 6-5

Obsežna knjigovoznica, izdelovanje šolskih zvezkov, papirnih vreč ter sreč za srečolov.

Rezan in okrogel les

framove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Nogavice volnene flor in svilene flor
Slivovko fino štajersko blago

prodaja in razpošilja po povzetju

FERDO SERT

import in eksport

Maribor, Koroška cesta št. 21

I. maribor. strojna pletarna
Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Svilene, flor, cvrtnate in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

Zdravilišče Rogaška Slatina

(poprej Rohitsch-Sauerbrunn)

Začetek zdraviliške seziye 15. maja 1919. Vsi zdraviliški pripomočki na razpolago. Živila so preskrbljena. Prospekte razpošilja in na vprašanja odgovarja Ravnateljstvo državnega zdravilišča „Rogaška Slatina“.

„Velika kavarna“

(preje „Theresienhof“), Maribor, Glavni trg

Izborna prvovrstna pijača! — Največji in najlepši prostori v mestu! — Dnevno **KONCERT** prvovrstne damske godbe od pol 20. do pol 23. (preje od pol 8. do pol 11.) ure; ob nedeljah in praznikih od pol 13. do pol 23. (preje pol 7. do pol 11.) ure.

Za obilen obisk se priporočata

brata Kuhar.

Seno.

Kupim vsako množino sena za SHS voj. oskrbovališče Maribor, ter plačam isto takoj po kakovosti od 22-25 K za 100 kg. 3-3

Edm. Konjedic

veleposestnik in trgovec

Maribor, Koroška cesta 80.

**Mariborska svetlolikarna in
apretacija zastorov**

Vetrinjska ulica 28

Prvovrstni zavod za snaženje in likanje perila v 5-8 dneh.

Nizke cene, najboljša postrežba.

Mariborska

specijalna

delavnica za

popravila ur

F. Kneser i drug
Grajska ulica št. 5.

Oznanila „UNION-PROPAGANDE“, Maribor.

POZOR!

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem s 15. julijem otvoril prvo in edino slovensko oblastveno koncesijonirano

POSREDOVALNICO

za obrat z zemljišči: nakup in prodaja posestev, hipotečna posojila itd.

K. TROHA

samo Tegetthoffova cesta 30, pritličje.